

XVI. Kasvatuslautakunta.

Kasvatuslautakunnan Kaupunginvaltuustolle antama kertomus Lautakunnan toiminnasta v. 1905 on seuraavansisältöinen:

»Lautakunnan toiminta on v. 1905 jatkunut pääasiallisesti saman ohjelman mukaan, kuin edellisinäkin vuosina, mutta on tullut entistä laajemmaksi sen kautta että Sammattiin elänteille annettujen pikkupoikain kasvatusta varten on palkattu erityinen pikkukouluopettajatar. Tähän pikkukouluun on myös siirretty sellaisia kansakouluijässä olevia poikia, joita, katsoen heidän myöhästyneeseen kehitykseen ja huonoon sisäluvun taitoon ei ole voitu ottaa Lautakunnan muihin kouluihin kasvatettaviksi. Opetusta pikkukoulussa on mikäli mahdollista annettu kaupungin alemmille kansakouluille vahvistetun opetusohjelman mukaisesti ja sen ylläpitokustannukset on suoritettu varoista, jotka on myönnetty yksityisille elänteille antamiseen. Muidenkin turvalaitosten ulkopuolella kasvatettujen turvattiensa opetusta on Lautakunta parhaan kykynsä mukaan koettanut edistää, ja kolmelle pojalle sekä kahdelle tytölle on kansakoulukurssin suoritettua tarjottu tilaisuus päästä täkäläisiin valmistaviin ammattikouluihin, jonka ohessa 2 tyttöä on käynyt kansakoulujen jatkoloukilla. Niitä, jotka ovat olleet rippikouluijässä, on asianomainen papisto valmistanut ensimmäistä ehtoolliselle käyntiä varten.

Lautakunnan
toiminta.

Lohjan kasvatuslaitoksessa on vuoden varrella sattunut lyhempi koulutyön keskeytys sen johdosta että johtaja sairauden takia oli noin kuukauden ajan estetty hoitamasta virkaansa ja sijaista ei voitu koko ajaksi saada. Etteivät oppilaat kumminkaan kärsisi mitään vahinkoa, ulotettiin kevätlukukausi kesäkuun 10 päivään.

Lohjan
kasvatuslaitos.

Koska oli käynyt yhä vaikeammaksi pitää huolta niiden tyttöjen kasvatuksesta, joita tilan puutteen takia ei voitu lähettää Vanajan kasvatuslaitokseen, teki Kasvatuslautakunta jättäessään ehdotuksensa 1906 vuoden menoarvioksi Kaupunginvaltuustolle esityksen uuden, ruotsinkielisiä tyttöjä varten aijotun kasvatuslaitoksen perustamisesta, jonka kautta Vanajan kasvatuslaitos voitaisiin varata yksinomaan suomenkielisille,

Uusi kasvatus-
laitos ruotsin-
kielisiä tyttöjä
varten ja eri-
tyinen pikku-
koulu ruotsin-
kielisille
pojille.

ja onkin Valtuusto suostunut sekä tähän esitykseen että ehdotukseen erityisen pikkukoulun perustamisesta ruotsinkielisiä poikia varten.

Sihteerin
matkaapuraha.

Syystä että yhä kipeämmin oli alettu kaivata kasvatustalokuntaa suuremmassa määrin pahantapaisia poikia varten, ja Lautakunnalta oli tuntunut suotavalta että seikkaperäistä ehdotusta laadittaissa voitaisiin käyttää hyväkseen muissa maissa tällä alalla saavutettua kokemusta, hankki Kasvatustalokunta Kaupunginvaltuuston käyttövaroista 700 markan suuruisen matkaapurahan, tarjotakseen sihteerilleen tilaisuutta Skandinavian maissa tutustumaan mainitunlaatuisten kasvatustalokosten järjestelyyn, ulkonaisiin laitteisiin y. m.; ja on tämä Kasvatustalokunnalle jättänyt lyhyen matkakertomuksen.

Hoidettuja
lapsia.

Kalenterivuoden alussa hoidettiin 142 lasta, joista 93 poikaa ja 49 tyttöä, Kasvatustalokunnan toimesta. Tämä luku on vuoden kuluessa lisääntynyt 36 pojalla ja 12 tytöllä eli yhteensä 48 lapsella, jota vastoin samassa ajassa 30 lasta, 27 poikaa ja 3 tyttöä, ovat lakanneet nauttimasta Lautakunnan hoitoa. 1905 vuoden lopussa oli siis 160 lasta, joista 102 poikaa ja 58 tyttöä, joita elätettiin Lautakunnan varoilla. Pojista kuului silloin 13 Sipoon kasvatustalokukseen, 25 Nummen, 14 Lohjan, 13 Laversin kasvatustalokukseen ja 17 Samatkan pikkukouluun; 6 oli elänteille annettu Tuusulaan, 5 Sipooseen, 4 Helsingin, 2 Espooseen, 2 Vihtiin, 1 Sammattiin ja 1 Lopelle. Tytöistä elätettiin 21 Vanajan turvakodissa ja 16 Seimelän yksityisessä kasvatustalokuksessa, jota vastoin 8 oli annettu elänteille Helsinkiin, 5 Espooseen, 4 Sipooseen, ja 1 Emsalön saareen Porvoon pitäjään, 2 oli otettu Vuorelan kasvatustalokukseen ja 1 Katavallin sairaskotiin.

Laitoksista
laskettuja
oppilaita.

Kevätlukukauden lopussa v. 1905 sai 15 poikaa ja 4 tyttöä päästötodistuksen Lautakunnan tai muista kansakouluista eri kunnissa. Pojista on osa saanut palata vanhempainsa luo kaupunkiin, näiden onnistuttua hankkia heille sopivaa tehtävää. Muille on hankittu palveluspaikka maaseudulla. Lautakunnan luvalla ovat 2 tyttöä ja 1 poika koulukurssin päätettyään saaneet palata kaupunkiin käymään täläläisessä kansakoulussa.

Lasten
terveydentila.

Terveydentila on ylimalkaan ollut hyvä sekä kasvatustalokuksessa että yksityistä elätettä nauttivain lasten kesken. Niissä tapauksissa, jolloin sairashuonehoito on ollut tarpeen, on sitä saatu Helsingin sairaaloissa ja klinikoissa.

Oppilaiden
käytös.

Suurin osa kasvatustaloksiin otettuja oppilaita on käyttäytynyt verrattain hyvin; karkausyrityksiä on kumminkin sattunut ja monessa tapauksessa ei Lautakunta vastoin vanhempain tahtoa ole kyennyt saamaan takai-

sin hoitoonsa karanneita lapsia. Eräs poika, joka viime kesänä sai luvan käydä tervehtimässä täällä asuvia vanhempiaan, teki toisena päivänä kotiinpalattuaan itsensä syypääksi törkeään varkauteen, ja määräsi Raastuvanoikeus hänet pantavaksi yleiseen kasvatustalokseen.

Mikäli Kasvatustalokunnan tietoon on tullut, ei aikasemmin lasket- Aikasemmin
laitoksista
laskettujen
oppilaiden
käytös.
tujen oppilasten, yhtä lukuunottamatta (kts edell. vuosik.), käytöstä vastaan ole tehty mitään painavampia muistutuksia. Yhdessä tapauksessa oli Talokunnan pakko siirtää eräs tyttö, joka oli päässyt käymään tyttöjen ammattikoulua Helsingissä, äidin vaikutusvallan ulkopuolelle, syystä että tämä koetti vaikuttaa turmiollisesti häneen. Yleensä voidaan sanoa, että suurimpia vaikeuksia Talokunnan kasvatustyössä eivät ole aiheuttaneet hoidettavat lapset, vaan heidän vanhempansa. Eräs äiti on viime keväänä, samoin kuin eräs toinen menetteli viime vuonna, valittanut kenraalikuvernööri Obolenskyille Talokunnan toimenpiteiden johdosta hänen poikaansa nähden, mutta valitus ei ole aiheuttanut muuta kuin että kuvernöörinviraston kautta on vaadittu selitystä Talokunnan sihteeriltä.

Viimeksikin kuluneena vuonna on Kasvatustalokunnan ollut pakko Sihteerille
uskottuja
holhouksia.
turvautua Holhouslalokunnan ja Raastuvanoikeuden apuun saadakseen hoitoonsa lapsia, joiden on katsottu olevan erityisesti sen tarpeessa. Sihteerille uskottujen holhosten luku on siten lisääntynyt 2:lla, joten niitä nyt on 47, koskien yhteensä 73 lasta.

Kaikki Kasvatustalokunnan ja sen toiminnan menot nousivat Kasvatustalokun-
nau toiminnan menot.
Smk:kaan 51,864: 53; laskettu määrä oli Smk. 50,845: 17. Lisäys kuuluu menoerään yksityisestä elätelleantamisesta, joka nousi Smk:kaan 16,244: 45, eli kokonaista Smk 8,244: 45 yli määrärahan, etupäässä siitä syystä että osottautui edullisemmaksi yhä edelleen yksityisten luona elätteillä kasvattava muutamia poikia, joille Laverson laitokseksi oli tarkotettu, koska Talokunnan muutoin olisi ollut pakko maksaa suhdattomia hoitokustannuksia. Kun siten ainoastaan vähäinen luku poikia on ollut Laverson laitokseen otettuina, on tämän menosäännössä syntynyt lähes 4,000 markan säästö. Kun muidenkin kasvatustalokosten, paitsi Nummen, missä melkein koko vuoden on ollut 25 oppilasta, menosäännössä on voitu tehdä pienempiä säästöjä ja kun myös todelliset, koroista ja lasten elatusavuista kertyvät tulot ovat olleet Smk 1,154: 90 laskettuja suuremmat, on huolimatta suuresta menoerästä yksityisestä elätelleille antamisesta seuraukseksi kuitenkin tullut että Talokunnan tarkotuksiin myönnetystä määrärahadista Smk 134: 79 on jäänyt käyttämättä.

Ylläpito-
päiväin luku.

Laskettaessa yhteen päivät, jolloin kasvatustalosten oppilaat ovat saaneet kasvatusta ja elatusta Lautakunnan kustannuksella, saadaan Sipoon laitokselle 8,039 ylläpito-päivää, Nummen 8,430, Lohjan 5,699, Vanajan 6,306 ja Laversin 3,187. Menot Sipoon turvalaitoksesta olivat Smk 7,530: 23, Nummen Smk. 7,518: —, Lohjan Smk 6,509: 45, Vanajan Smk 6,260: 68 ja Laversin Smk 4,936: 88.

Esitys valtio-
avun pyytämistä kasvatustaloksille.

K. Senaatin kirjeen mukaan maaliskuun 13 p:ltä 1895 Koulutoimen Ylihallitukselle on valtioapu kaupunkien kansakoulujen ylläpitoon suoritettava 25 %:lla siitä määrästä, mihin kaupunkikuntain todelliset menot rahapalkkoihin, polttopuihin ja valaistukseen, opetusvälineisiin ja kouluhuonekaluihin sekä määrärahat kirjoihin varattomille oppilaille ja koulujen omaan huoneustojen vuokra-arvo nousevat. Koska ei liene epäiltävää, että Kasvatustalokunnankin koulut ovat luettavat niihin, joiden ylläpitoon voidaan saada nauttia valtioapua ylläolevan laskuprusteen mukaan, pyytää Lautakunta ilmoittaa että puheenalaisten menojen yhteenlaskettu määrä on vuodelta 1900, jolloin Sipoon ja Nummen kasvatustalokset perustettiin, Smk 7,230: 32, vuodelta 1901 Smk 5,304: 86, vuodelta 1902, jolloin Lohjan kasvatustalokunta tuli lisäksi, Smk 9,020: 21, vuodelta 1903, jolloin Vanajan talokunta perustettiin, Smk 10,064: 65, vuodelta 1904, kun Laversin kasvatustalokunta perustettiin, Smk 11,877: 92 ja vuodelta 1905, kun Sammatin pikkukoulu avattiin, Smk 13,139: 34 eli kaikilta näiltä vuosilta yhteensä Smk 56,637: 30.

Lautakunnan
jäsenet.

Kasvatustalokuntaan ovat vuoden lukuessa kuuluneet: rehtori V. T. Rosenqvist, puheenjohtaja, ja översti I. Gordie, varapuheenjohtaja, sekä senaatin kamreeri R. Erenius, tohtorinrouva H. Nordmann, tohtori K. E. Holm ja kamreeri O. G. Westling sekä tämän maaliskuussa kuoltua, pastori A. Wallenius, jäseniä. Vuoden lopussa olivat tohtorinrouva H. Nordmann ja tohtori K. E. Holm eroamisvuorossa. Näistä valittiin uudestaan tohtorinrouva H. Nordmann ja tohtori Holmin sijasta, joka ei halunnut tulla uudestaan valituksi, tohtori A. de la Chapelle.»